

سیامک حاجی
روزنامه‌نگار

این روزها و درحالی‌که باشگاه‌های بزرگ فوتبال دنیا با مشکلات مالی زیادی پس از بحران کرونا روبه‌رو هستند، نقل و انتقالات بازیکنان در لیگ ایران با ارقام بعضا عجیبی درحال انجام است. برخلاف روند جهانی که ارزش بازیکنان نسبت به دوران قبل از شیوع کرونا کاهش پیدا کرده است، در لیگ ایران با افزایش چندبرابر قیمت‌ها روبه‌رو هستیم؛ اتفاقی که می‌تواند در آینده نزدیک برای فوتبال ایران و باشگاه‌هایی که اکثرا دولتی هستند، مشکلات زیادی ایجاد کند. روال رایج در باشگاه‌های بزرگ اروپایی درآمدزایی از روش‌های مختلف و انجام هزینه‌ها براساس مجموع این درآمدهاست، اما در فوتبال ایران اوضاع به‌گونه‌ای متفاوت در جریان است و باشگاه‌ها معمولا به بودجه دولتی و همچنین اسپانسرها وابسته هستند و همین موضوع سبب شده تا بودجه مشخصی درطول فصل نداشته باشند.

مشکلات باشگاه‌های بزرگ

ترانسفرمارکت سایتی مرجع درخصوص ارزش گذاری بازیکنان فوتبال در دنیااست که قیمت عرف آنها در شرایط مختلف را اعلام می‌کند. البته معمولا نقل و انتقالاتی که در دنیای فوتبال انجام می‌شود با توجه به شرایط بازیکن و تیم‌ها با ارقام متفاوتی نسبت به آنچه در این سایت نوشته شده، انجام می‌شود. باین‌حال با نگاهی به قیمت‌هایی که در این سایت منتشر می‌شود، می‌توان حدود ارزش بازیکنان فوتبال در سراسر دنیا را به‌دست آورد. شیوع کرونا بحران مالی بزرگی را برای باشگاه‌های فوتبال به‌دنبال داشت. کم‌شدن درآمدها از بلیت‌فروشی گرفته تا حق پخش تلویزیونی و همچنین اسپانسرینگ باعث شده تا تیم‌ها در فصل نقل و انتقالات با احتیاط بیشتری برای جذب نفرات مدنظر خود اقدام کنند.

انتقال نیما به پاری سن‌ژرمن آغاز یک دوران جدید در فوتبال مدرن بود. باشگاه فرانسوی ۲۲۲ میلیون یورو برای خرید این ستاره برزیلی پرداخت، مبلغی که کمتر کسی تصور می‌کرد به این زودی برای خرید بازیکنان پرداخت شود، پس از این انتقال زنجیره خریدهای گرانقیمت بازیکنان آغاز شد و پرداخت مبالغ بالای ۱۰۰ میلیون یورو به‌تدریج به روالی عادی در دنیای فوتبال بدل شد. ایپیدی کرونا به‌سرعت باعث توقف این روند شد و به‌عقیده بسیاری از کارشناسان مدت‌ها طول خواهد کشید تا دوباره شاهد شکل گیری چنین انتقالاتی باشیم. مثال درامد در سال‌های اخیر تلاش زیادی برای به‌خدمت گرفتن کیلیان امپابه، پدیده جوان فوتبال فرانسه انجام داده است، اما آنها هم که یکی از ثروتمندترین باشگاه‌های دنیا هستند و کمتر با مشکلات مالی روبه‌رو می‌شوند هنوز نتوانسته‌اند بودجه لازم برای خرید یکی از مهم‌ترین اهداف نقل و انتقالاتی خود را تامین کنند. در این میان دولت استثنائاتی در هفته‌های اخیر وجود داشته است؛ چلسی و البته داستان مسی. آبی‌های

کاهش ارزش ستاره‌ها در فوتبال اروپا، سه‌برابر شدن قراردادهای لیگ ایران!

کاسبان فوتبالی کرونا

لندنی پس از بسته شدن پنجره نقل و انتقالاتی شان در سال گذشته حالا با سرعت در حال تقویت تیم خود هستند و تا اینجا ۲۳۱ میلیون پوند برای خریدهای جدیدشان هزینه کرده‌اند و کای هاورتز، پدیده جوان فوتبال آلمان نیز با انتقالی ۹۰ میلیون پوندی در راه این باشگاه است تا هزینه‌های آنها در تابستان جاری از ۳۰۰ میلیون پوند هم فراتر برود. باین‌حال با توجه به شرایطی که چلسی داشته و البته مالک متمول و روس این تیم چندان عجیب نیست. بحث جدایی مسی از بارسا هم مدتی است مطرح شده و اگر چه کمتر باشگاهی توان پرداخت هزینه‌های هنگفت خرید او را دارد، اما در اختیار داشتن یکی از بهترین بازیکنان تاریخ فوتبال ممکن است هر تیمی را وسوسه کند تا برای به‌خدمت گرفتن او وارد میدان شود.

راهکار برای سود مشترک

دستمزدی که بازیکنان فوتبال در دنیا دریافت می‌کنند، معمولا به عوامل مختلفی از جمله میزان درخشش درطول فصل، سن آنها، میزان حضور در بازی‌های ملی و حتی ملیت‌شان بستگی دارد. مسلمانان جوان و کمتر شناخته‌شده به اندازه باتجربه‌ها دستمزد دریافت نمی‌کنند و مدتی طول می‌کشد تا با اثبات توانایی‌های خود و درخشش در زمین مسابقه بتوانند حقوق خود را افزایش دهند. باشگاه‌ها تنها برای بردن مسابقات به‌دنبال ستاره‌های فوتبال نیستند. حضور آنها در تیم تضمین‌کننده پر شدن ورزشگاه و به تبع آن افزایش درآمد است. فروش پیراهن و حتی حق پخش تلویزیونی باعث می‌شود مدیران باشگاه‌ها به‌دنبال خرید بازیکنانی باشند که در آینده باعث افزایش سرمایه‌های تیم شوند. بازیکنان نیز در مقابل درخواست‌های مالی بالاتری ارائه می‌دهند تا بخشی از این درآمدها را به‌حساب خود واریز کنند.

تفاوت در زمان قراردادهای

یکی از عمده‌ترین تفاوت‌هایی که بین قراردادهای فوتبال ایران و اروپا وجود دارد مدت زمان آنهاست. باشگاه‌های اروپایی معمولا با توجه به هزینه‌های زیادی که برای خرید بازیکنان انجام می‌دهند قراردادهای پنج‌ساله با آنها منعقد می‌کنند تا از فروش‌شان مبلغی نصیب باشگاه‌ها شود. البته شرایط برای بازیکنان پا به‌سن گذاشته متفاوت است و با عبور آنها از مرز ۳۰ سالگی معمولا مدت قراردادهای دو یا سه سال کاهش می‌یابد. در لیگ ایران و در سال‌های اخیر معمولا قراردادهای یک یا دو ساله با بازیکنان منعقد می‌شود و در پایان هر فصل تعداد زیادی بازیکن آزاد در مهلت نقل و انتقالات وجود دارند که به این ترتیب باشگاه‌ها کمتر از فروش بازیکنان خود درآمدزایی می‌کنند؛ اتفاقی که در تیم‌های متوسط و کوچک فوتبال دنیا معمولا رخ می‌دهد و بخش عمده‌ای از هزینه‌ها را از راه پرورش استعدادها و فروش آنها با مبالغ هنگفت به تیم‌های بزرگ مطرح می‌شود. بماند که در

خیلی از بازیکنان نیز در همین مدت یکی، دو سال هم با استناد به بندهای جدایی زودتر از موعد باشگاه را ترک می‌کنند و در برخی موارد حتی پولی هم به باشگاه نمی‌رسد. **راهکار برای سود مشترک** دستمزدی که بازیکنان فوتبال در دنیا دریافت می‌کنند، معمولا به عوامل مختلفی از جمله میزان درخشش درطول فصل، سن آنها، میزان حضور در بازی‌های ملی و حتی ملیت‌شان بستگی دارد. مسلمانان جوان و کمتر شناخته‌شده به اندازه باتجربه‌ها دستمزد دریافت نمی‌کنند و مدتی طول می‌کشد تا با اثبات توانایی‌های خود و درخشش در زمین مسابقه بتوانند حقوق خود را افزایش دهند. باشگاه‌ها تنها برای بردن مسابقات به‌دنبال ستاره‌های فوتبال نیستند. حضور آنها در تیم تضمین‌کننده پر شدن ورزشگاه و به تبع آن افزایش درآمد است. فروش پیراهن و حتی حق پخش تلویزیونی باعث می‌شود مدیران باشگاه‌ها به‌دنبال خرید بازیکنانی باشند که در آینده باعث افزایش سرمایه‌های تیم شوند. بازیکنان نیز در مقابل درخواست‌های مالی بالاتری ارائه می‌دهند تا بخشی از این درآمدها را به‌حساب خود واریز کنند.

در چنین شرایطی باز هم مدیران تیم‌ها بسیار حساب‌شده و منطقی وارد بازار نقل و انتقالات شده و کمتر اسیر بازی‌های رسانه‌ای مدیر برنامه‌های بازیکنان می‌شوند. یکی از معضلات کنونی در دنیای فوتبال افزایش نقش ایجنت‌ها در نقل و انتقالات است. آنها با توجه به اینکه درصدی از هر انتقال به‌حساب‌شان واریز می‌شود، تمایل زیادی دارند که بازیکنان خود را هر چندسال یک‌بار راهی تیم جدیدی کنند و به همین دلیل در سال‌های اخیر کمتر شاهد وفاداری بازیکنان نسبت به باشگاه‌هایشان بوده‌ایم.

در این زمانه این‌ها منافع زیادی برای تیمی که با ۳۰ میلیارد آسیایی شد با ۷۰ میلیارد در آستانه سقوط بود!

ولی چند مدیر می‌توان پیدا کرد که چنین اندیشه‌ای داشته باشند؟ فرض کنیم فلان فرد فردا مدیرعامل فلان باشگاه نباشد آیا اتفاق خاصی رخ می‌دهد؟ یک نفر را جایگزینش می‌کنند. موضوع این است که برای رسیدن به آن هدف بتوانی از میرت بگذری!

فقط میز مهم نیست شاید اگر شما هم بازیکنان قدرتمند تری می‌خریدید راحت به سهمیه قطعی لیگ قهرمانان می‌رسیدید؟ نگرفتن سهمیه مستقیم تیم فولاد هیچ ربطی به نداشتن بازیکن نداشت. در بازی با تیم‌های نساجی و پارس جنوبی دیدید که ۵ امتیاز ما را در میدان مسابقه سلاخی کردند درحالی‌که اگر آن پنج امتیاز را گرفته بودیم شرایط تغییر می‌کرد. ما از همان روز اول گفتیم بازیکنان تیم فولاد بازیکنان با استعداد و روبه‌پیشرفت هستند. مثل خیلی از باشگاه‌ها دنبال اسم نفرتم. خیلی از بازیکنان دو سال قبل با ۲۰ میلیون کردند قراردادهای حدود ۱۰۰ میلیون داشتند و هیچ تفاوتی از نظر فنی با بازیکنی که در دیگر باشگاه‌ها دوسه میلیارد گرفتند نداشتند. از این‌رو صبر می‌کنم و روی قیمت بازیکن می‌خرم و می‌خواهم روی آنها سرمایه‌گذاری کنم. من همیشه سعی کردم بازیکن با قیمت منطقی بخرم و منطقی بفروشم.

می‌خرم. قیمتی که بتوانم بعد از خرید روی او سرمایه‌گذاری کنم و بفروشمش.

می‌خواهید از خرید بازیکنان تان تجارت کنید؟ مادر ایران هنوز به این نقطه نظر نرسیدیم که فوتبال یک صنعت است و به‌جز مبانی فنی و برگراری مسابقات باید از فوتبال پول ساخت. صداوسیما که پول نمی‌دهد پس عملا حق پخش در کار نیست. تبلیغات محیطی فقط سالی ۲۰۰ میلیون برپیمان سود دارد پس هزینه سرسام‌آور خرید بازیکن از کجا باید تامین شود؟ آیا نباید به فکر مدیریت این هزینه‌ها بود؟ تا چه زمانی دولت جور این باشگاه‌ها را بکشد؟

چرا برخی باشگاه‌ها از این پول دولتی خرید می‌کنند و برخی مثل شما غمش را می‌خورید و دل‌تان به حال دولت می‌سوزد؟

این را باید از آن مدیرانی پرسید که نگران از دست دادن میزشان هستند. آنها تا حدودی به این بازار کاذب دامن می‌زنند. البته ناخواسته است. درحالی‌که در ایران تفاوت فوتبالیست‌ها از نظر اجزا زیاد نیست. باشگاه‌هایی که آکادمی دارند باید متوجه این موضوع باشند چراکه زیرساخت دارند. ایستادگی در مقابل این که با وجود از دست دادن سمت، در یک باشگاه بر کار اصولی مقاومت کنی مشکل نیست و می‌توان بازار

مصاحبه روز

فرناندز در گفت‌وگو با آبول:

انتقاد مورینیو؟ شاید از پنالتی متنفر است!

برونو فرناندز خیلی زود به ستاره منچستر یونایتد تبدیل شده و حالا بسیاری او را با خرید اریک کانتونا توسط سر الکس فرگوسن مقایسه می‌کنند. هافبک پرتغالی اسپورتینگ لیسبون در نیم فصل راهی اولد ترافورد شد و از همان روزهای نخست اثرگذاری‌اش در ترکیب تیم را نشان داد. تیم سلولش با درخشش او اوج گرفت و در نهایت توانست در سکوی سوم لیگ برتر انگلیس ایستاده و سهمیه لیگ قهرمانان فصل بعد را کسب کند. فرناندز در گفت‌وگو با روزنامه آبول درباره فوتبال پرتغال و حضورش در منچستر یونایتد صحبت‌هایی داشته که در ادامه می‌خوانید.

پروسه جدایی از اسپورتینگ چگونه بود؟ تقرر بود در ابتدای فصل از این تیم جدا شوی اما در نهایت در ژانویه این اتفاق رخ داد.

اگر بخواهم صادقانه صحبت کنم باید بگویم وقتی انتقال من در تابستان قبلی منتهی شد کمی ناراحت شدم چون دوست داشتم به لیگ برتر بروم و می‌دانستم که آماده این جهش و پیشرفت هستم. البته این ناراحتی تنها برای یک روز بود و فردای آن مبارای حضور در سوپر جام پرتغال آماده می‌شدم و البته در نهایت متأسفانه به بنفیکا باختم.

یعنی به این سرعت این موضوع را فراموش کردی؟

من اشتیاق زیادی نست به فوتبال دارم و مهم‌ترین چیز برای من حضور در زمین مسابقه و موفقیت به‌همراه تیمم است. در هر تیمی باشم خوشحالم و تلاش می‌کنم بهترین عملکردم را داشته باشم. معتقدم هر اتفاقی در زمان مناسب رخ می‌دهد و در آن زمان تمرکز من روی موفقیت اسپورتینگ بود. در ژانویه که دوباره مذاکرات آغاز شد می‌توانستم برای جدایی اصرار کنم اما مدام به خودم می‌گفتم من این کار را انجام نخواهم داد.

واقعا؟

بله. به‌نظرم اگر کاری قرار باشد اتفاق بیفتد در نهایت رخ می‌دهد. اینکه بخواهم دائم به آن فکر کنم مرا مریض می‌کند. هیچ‌گاه مجبور به ترک اسپورتینگ نشدم و همیشه از بودن در این تیم خوشحال بودم. من خواستار جدایی از این تیم نبودم اما دوست داشتم راهی لیگ برتر شوم و بازی در اینجا را تجربه کنم.

ژوزه مورینیو به تازگی درباره پنالتهای‌های زیادی که به ثمر رسانی صحبت و به نوعی از آن انتقاد کرده بود.

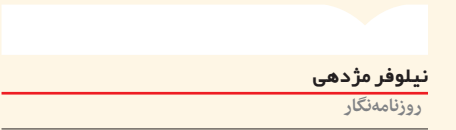
درحقیقت من از صحبت‌های او برداشت بدی نداشتم. من پنالتهای خوبی هستم و کل داستان همین است. به‌نظرم حرف‌هایش جنبه مثبت داشت و البته فکر می‌کنم از پنالتهای هم متنفر است. این اتفاق تنها مربوط به دوران حضور من در منچستر یونایتد نیست و از پیش از آن هم در گل کردن پنالتهای مهارت داشتم. خیلی‌ها درباره این موضوع صحبت می‌کنند اما اگر نگاهی به آمار داشته باشید می‌بینید که تنها کوین دی‌برونه بین هافبک‌های لیگ برتری آمار بهتری نسبت به من در تاثیرگذاری روی گل‌های تیمش داشته است.

در دیدار برابر سویا در نیمه‌نهایی لیگ اروپا نیز یک درگیری لفظی شدید با ویکتور لیندلوف، مدافع تیمت داشتی.

ما خیلی خوب با هم حرف زدیم؛ جدا از شوخی، او یکی از بازیکنانی است که رابطه بسیار خوبی با من در منچستر یونایتد دارد. به‌خصوص که به زبان پرتغالی مسلط است و راحت با هم حرف می‌زنیم (باخنده). آن حرف‌ها هم نخستین کلماتی بود که از زبان پرتغالی به او یاد داده بودم. به‌رحال در شرایط بازی چنین اتفاقاتی رخ می‌دهد و من به‌دل نمی‌گیرم. همه چیز تمام شد و در پایان هر کدام از ما به سمت کشورهای خود پرواز کردیم. او به سوئد رفت و من به پرتغال آمدم. زمان خداحافظی همدیگر را بگل کردیم و همه چیز فراموش شد.

گفت‌وگو

نیلوفر مذهبی

روزنامه‌نگار

مدیرعامل باشگاه فولاد خوزستان مدیری فوتبالی اما متفاوت است. همیشه بر موج مخالف سوار است و چیزی متفاوت‌تر از آنچه را دیگران می‌گویند بیان می‌کند. در فضایی که گذشت هم همین‌طور بود و از ابتدای فصل جدید هم همین رویه را در پیش گرفت. درحالی‌که اغلب تیم‌ها در بازار داغ نقل و انتقالات برای یک درصد تخفیف یا یک بازیکن بهتر سسر و دست می‌شکنند به‌احتی گوشه‌ریزینگ ننشسته و منتظر است بدون ضو خورد برده شود. گفت‌وگوی «فرهیختگان» با سعید آذری را در ادامه می‌خوانید.

خبری از تیم شما در بازار نقل و انتقالات نیست. نمی‌خواهید تیم‌تان را تقویت کنید؟

هنوز هیچ کاری نکرده‌ایم و هر وقت این آشفته‌بازار به پایان رسید و نقل و انتقالات سر و سامان گرفت ما هم وارد می‌شویم. این‌طور نیست که به‌فکر بازیگری نباشیم ولی مارکتی که راه افتاده چیزی جز یک بازار کاذب نیست. برای چه باید وارد چنین بازاری شویم؟

طبق معمول موج مخالف دارید و این بار هم درحالی‌که همه درگیر نقل و انتقالات هستند کنار کشیدید! موج من مخالف نیست و تفکری منطقی است. اسیر هیجانات این بازار نمی‌شوم. برای چه من باید به بازیکن ۲ میلیارد تومانی ۵ برابر پول بدهم؟ مگر این بازیکن در طول یک‌سال افزایش کیفیت پیدا کرده است. این همان بازیکن است و زمانی برای من ارزش پیدا می‌کند که بتوانم روی او سرمایه‌گذاری فنی و اقتصادی کنم. آیا می‌توانم این بازیکن ۲ میلیاردی را ۵ میلیارد بخرم و ۱۵ میلیارد بفروشم؟ پس من موج مخالف ندارم بلکه منطقی فکر می‌کنم و اسیر هیجانات کاذب اینستاگرامی و فضایی که واسطه‌های نقل و انتقالات به‌وجود می‌آورند نمی‌شوم. بنابراین سسر فرصت خرید می‌کنم در نتیجه جنس را به قیمت

آذری در گفت‌وگو با «فرهیختگان»: بازیکن گرانقیمت تضمینی برای قهرمانی نیست

این بازار کاذب است، چرا به بازیکن ۵ برابر قیمت واقعی پول بدهیم؟

تیمی که با ۳۰ میلیارد آسیایی شد با ۷۰ میلیارد در آستانه سقوط بود!

ولی تیم شما بازیکن گرانقیمت نداشت چون هرگز برای قهرمانی بسته نشده بود!

سمن از روز اول این را گفتم و اعلام کردم باشگاه فولاد تیمی متشکل از بازیکنان با استعداد است که فرآیند روبه‌رشدی را در نظر دارد. از این‌رو وقتی در نیم فصل اول ۲۲ امتیاز گرفتیم در نیم فصل دوم تیم را تقویت کردیم. براساس تجربه‌ای که در باشگاه دیوب آهن داشتم وقتی تیمی بتواند بین ۲۲ تا ۲۵ امتیاز بگیرد اگر خوب عمل کند قاعدتاً می‌تواند در فصل نقل و انتقالات خوب عمل کرده و در نتیجه می‌تواند نیم فصل دوم خوبی داشته باشد و موفقیت به‌دست می‌آورد.

ولی تیم‌هایی که برای بازیکنان پول زیاد پرداخت می‌کنند مثل شما فکر نمی‌کنند و از ابتدای لیگ هدف‌شان قهرمانی است و برای رسیدن به این هدف هزینه می‌کنند. یک‌سری قهرمانی بازیکنان است و بودجه، هوادار و دیگر موارد هم باید لحاظ کرد. در نهایت وقتی بتوانی این اجزا را در کنار هم مدیریت کنی می‌توانی گامی بلند برای قهرمانی برداری. ما باشگاهی در فوتبال مان داریم که با ۷۰ میلیارد تومان در آستانه سقوط بود. همین باشگاه دوسال قبل با ۲۰ میلیارد به جام باشگاه‌های آسیا رفت. اگر پول شرط اول بود خیلی از باشگاه‌ها قهرمان می‌شدند. پول قسمت مهم قهرمانی است ولی تلفیق همه اینهاست که منجر به اتفاق خوب می‌شود. من بی دلیل حرف نمی‌زنم. همین حالا موضوع تز دکتری من مدل تعیین ارزش گذاری بازیکنان لیگ فوتبال ایران است. بیش از ۱۰۰ مقاله مطالعه کردم. فوتبال ایران با هیچ استانداردی در دنیا برای قیمت گذاری و ارزش گذاری روی بازیکنان مطابقت ندارد. یک چیزی درست کردیم و همین‌طور دورهمی هستیم. مدیران باشگاه‌ها یا حتی برخی مدیران صنایع یا مالکان تیم این

خطر را حس می‌کنند که اگر تیم‌شان نتیجه نگیرد میزشان را از دست می‌دهند به همین دلیل مشکل همچنان وجود دارد. اگر با یک نفر ارتباط‌شان خوب بوده و آن فرد غلام حلقه به گوش‌شان باشد به او پول می‌دهند ولی اگر نباشد حاضر هستند ۷۵ میلیارد تومان پول را حرام کنند تا بیک نفر را از مجموعه خود خارج کنند. این داستان فوتبال ما و همان موج مخالفی است که شما می‌گویید من بر آن سوارم.

این ابراد مدیریتی که می‌گویید فقط شامل باشگاه‌ها نیست و از قراردادهای فدراسیون فوتبال هم مشخص است که همین رویه را در پیش گرفته‌اند!

من پیش‌تر در مورد فدراسیون فوتبال صحبت کردم و دیدگاه مرا همه می‌دانند. قبلا همه این روزها را پیش‌بینی کرده بودم. در مورد فدراسیون دیگر نمی‌خواهم صحبت کنم ولی معتقدم ساختار فوتبال ما شکل یک هرم است که از پایین به بالا ابراد دارد. این‌طور نیست که یکجا خوب و یکجا بد باشد. با وجود یک نفر هم اتفاق خاصی رخ نمی‌دهد. فوتبال با ما بیمار است و از استانداردهای بین‌المللی دور هستیم. تا وقتی این ساختار درست و قانونمند نشود تغییری حاصل نخواهد شد. شاید لازم است قوانین آرمی‌آرمی در مجلس و مبنای قانون گذاری اعمال شود. در غیر این صورت آشن همین آشن و کاسه همین کاسه خواهد بود.

نگران نیستید بازیکنانی که در لیست نکونام قرار دارند با تیم دیگری قرارداد ببندند و از دست بروند؟

تفاوت بازیکنان در ایران آنقدر نیست که نگران این چیزها باشیم. در لیست یک مربی حرفه‌ای حداقل در هر پست ۵ بازیکن وجود دارد. از طرفی من نیز به‌عنوان کمک نکونام دستی بر آتش دارم و حواسم هست بعد از ۲۰ سال مدیریت، چطور تیم بدم.